

HØJESTERETS KENDELSE

afsagt tirsdag den 28. januar 2025

Sag BS-34943/2024-HJR

Fyns Almennyttige Boligselskab
(advokat Iben Lindhardt)

mod

A
(advokat Phillipp Quedens, beskikket)

I tidligere instans er truffet afgørelse af Østre Landsrets 20. afdeling den 4. april 2024 (BS-3978/2024-OLR).

I påkendelsen har deltaget tre dommere: Michael Rekling, Oliver Talevski og Kristian Korfits Nielsen.

Påstande

Kærende, Fyns Almennyttige Boligselskab, har nedlagt påstand om, at sagen hjemvises til landsretten til behandling af boligselskabets principale påstand om sagens afvisning.

Indkærede, A, har påstået stadfæstelse.

Sagsfremstilling

Ved Boligretten i Odenses dom af 18. januar 2024 (sag BS-26596/2022-ODE) fik Fyns Almennyttige Boligselskab medhold i, at boligselskabet kunne opsige A. Ved dommen tilkendtes Fyns Almennyttige Boligselskab sagsomkostninger med 16.172,22 kr., heraf 15.000 kr. til dækning af advokatudgifter.

Den 30. januar 2024 anmodede Fyns Almennyttige Boligselskab Procesbevillingsnævnet om tilladelse til særskilt kære til landsretten af det fastsatte sagsomkostningsbeløb til dækning af advokatudgifterne.

Samme dag oplyste As advokat Procesbevillingsnævnet om, at A havde anket boligrettens afgørelse til landsretten.

Ved mail af 21. januar 2024 oplyste Procesbevillingsnævnet til Fyns Almennyttige Boligselskab, at sagsomkostningsbeløbet kunne søges ændret under ankesagen, og nævnet spurgte, om boligselskabet ønskede at fastholde anmodningen om særskilt kære. Fyns Almennyttige Boligselskab fastholdt ønsket om tilladelse til særskilt kære. I et brev af 16. februar 2024 oplyste Procesbevillingsnævnet Fyns Almennyttige Boligselskab om, at nævnets tilladelse ikke var påkrævet for, at boligselskabet kunne søge sagsomkostningsbeløbet ændret ved landsretten, og at nævnet derfor på det foreliggende grundlag ikke foretog yderligere i anledning af boligselskabets kæreansøgning. Procesbevillingsnævnet oplyste endvidere, at såfremt anken måtte blive hævet, og Fyns Almennyttige Boligselskab fortsat måtte ønske, at Procesbevillingsnævnet skulle behandle ansøgningen, skulle boligselskabet rette henvendelse til nævnet igen i umiddelbar forlængelse af, at anken blev hævet.

Af As ankestævning af 23. januar 2024 fremgår, at hun for landsretten har nedlagt påstand om principalt frifindelse, subsidiært frifindelse mod at skulle fraflytte på et senere tidspunkt, der fastsættes af landsretten.

Af Fyns Almennyttige Boligselskabs ankesvarskrift af 21. februar 2024 fremgår, at boligselskabet for landsretten har nedlagt påstand om principalt afvisning, subsidiært stadfæstelse. Boligselskabet har derudover nedlagt påstand til selvstændig dom om ændring af byrettens sagsomkostningsafgørelse, således at sagsomkostninger til dækning af advokatudgift ændres til 53.750 kr., subsidiært et mindre beløb efter landsrettens skøn dog højere end 15.000 kr.

Den 4. april 2024 traf Østre Landsret beslutning om, at ankesagen ikke afvises. Af retsbogen fremgår:

"A har anket dom afsagt af Retten i Odense den 18. januar 2024 (sag BS-26596/2022-ODE).

For landsretten har A gentaget sin påstand for byretten.

Fyns Almennyttige Boligselskab har påstået afvisning, og har nedlagt selvstændig påstand om forhøjelse af det i byretten tilkendte omkostningsbeløb.

Dommeren bemærkede, at der ikke ses at være hjemmel til at afvise ankesagen i medfør af retsplejelovens § 368 a, når der er nedlagt en selvstændig påstand fra indstævntes side. Dommeren besluttede herefter, at ankesagen ikke afvises. Der er herved ikke taget stilling til, om der i øvrigt ville have været grundlag for at afvise ankesagen i medfør af retsplejelovens § 368 a.”

Anbringender

Fyns Almennyttige Boligselskab har anført navnlig, at retsplejelovens § 368 a ikke kan eller skal fortolkes som anført af landsretten i retsbog af 4. april 2024.

Sagen opfylder materielt betingelserne for at danne afvisningsgrundlag efter retsplejelovens § 368 a. Landsretten er forpligtet til at tage stilling, når påstanden om afvisning er nedlagt, selv om der desuden er nedlagt selvstændig påstand vedrørende sagsomkostninger. Dette gælder navnlig, når påstanden er konkret begrundet i Procesbevillingsnævnets afvisning af tilladelse til særskilt kære, når ankesagen verserer, og når landsretten er bekendt hermed.

Det er stødende for retsbevidstheden, hvis en sag, der burde afvises efter retsplejelovens § 368 a, ikke afvises, alene fordi Procesbevillingsnævnet ikke for tiden vil meddele tilladelse til særskilt kære af spørgsmålet om sagsomkostninger, dvs. så længe ankesagen verserer.

Sagen bør derfor hjemvises til landsretten til behandling af den principale påstand om afvisning, jf. retsplejelovens § 368 a.

A har anført navnlig, at der ikke er hjemmel til at afvise ankesagen i medfør af retsplejelovens § 368 a, da Fyns Almennyttige Boligselskab har nedlagt en selvstændig påstand.

Fyns Almennyttige Boligselskab har selv bragt sig i den situation, at retsplejelovens § 368 a ikke kan anvendes.

Det er ikke muligt, som Fyns Almennyttige Boligselskab ønsker, at opdele spørgsmålene om dels sagens materielle forhold, dels byrettens sagsomkostningsafgørelse. Der er tale om én og samme sag, der skal behandles samlet, og allerede af denne grund er en opdeling som ønsket af Fyns Almennyttige Boligselskab ikke mulig.

Landsrettens afgørelse er korrekt, idet der for landsretten var nedlagt en ny selvstændig påstand om sagsomkostningerne i byretten. Dette gør, at der ikke kunne ske afvisning af sagen, da det i så fald ville skulle være hele ankesagen, der skulle afvises, inklusive Fyns Almennyttige Boligselskabs nye påstand om ændring af byrettens sagsomkostningsafgørelse.

Højesterets begrundelse og resultat

Ved Boligretten i Odenses dom af 18. januar 2024 fik Fyns Almennyttige Boligselskab medhold i, at boligselskabet kunne opsig A. Boligselskabet blev ved dommen tilkendt sagsomkostninger med 16.172,22 kr., heraf 15.000 kr. til dækning af advokatudgifter.

A har anket dommen med påstand om frifindelse, subsidiært frifindelse mod at skulle fraflytte på et senere tidspunkt, der fastsættes af landsretten.

Fyns Almennyttige Boligselskab har for landsretten principalt nedlagt påstand om afvisning, subsidiært stadfæstelse. Boligselskabet har derudover nedlagt påstand til selvstændig dom om ændring af byrettens sagsomkostningsafgørelse, således at der tilkendes et højere sagsomkostningsbeløb end i byretten til dækning af advokatudgifter.

Landsretten traf den 4. april 2024 afgørelse om, at ankesagen ikke afvises efter retsplejelovens § 368 a. Landsretten henviste til, at der ikke ses at være hjemmel i bestemmelsen til at afvise ankesagen, når Fyns Almennyttige Boligselskab har nedlagt en selvstændig påstand.

Sagen angår, om det var berettiget, at landsretten som følge af den nedlagte selvstændige påstand ikke tog Fyns Almennyttige Boligselskabs afvisningspåstand til følge.

Af retsplejelovens § 368 a, stk. 1, 1. pkt., fremgår, at landsretten kan afvise en sag i 2. instans, hvis der ikke er udsigt til, at sagen vil få et andet udfald end i byretten, og sagen ikke er af principiel karakter eller andre grunde ikke i øvrigt taler for, at sagen skal behandles af landsretten.

Bestemmelsens ordlyd åbner ikke mulighed for, at landsretten kan afvise dele af en ankesag og realitetsbehandle andre dele af ankesagen. Efter ordlyden kan landsretten således alene afvise en ankesag i sin helhed, hvis betingelserne herfor er opfyldt. Der er ikke holdepunkter i lovforarbejderne for en anden forståelse af bestemmelsen.

Fyns Almennyttige Boligselskab har som nævnt nedlagt selvstændig påstand om ændring af byrettens sagsomkostningsafgørelse, og dette spørgsmål er således en del af ankesagen.

Højesteret finder på den anførte baggrund, at det var berettiget, at landsretten ikke tog Fyns Almennyttige Boligselskabs afvisningspåstand til følge.

Højesteret bemærker, at retsplejelovens § 368 a ikke er til hinder for, at landsretten af egen drift beslutter at afvise en sag som den foreliggende i sin helhed, dvs. såvel det materielle spørgsmål som sagsomkostningsspørgsmålet, hvis betingelserne herfor i retsplejelovens § 368 a er opfyldt.

Højesteret stadfæster herefter landsrettens afgørelse af 4. april 2024.

THI BESTEMMES:

Landsrettens afgørelse stadfæstes.

Ingen af parterne skal betale kæreomkostninger til den anden part eller statskassen.